

Neljältä vuosikymmeneltä

Lex syntyi ja varttui 60-luvulla

Turun yliopiston lainopillinen tiedekunta perustettiin vuonna 1960 ja toimintansa se aloitti tammikuussa 1961. Pian tämän jälkeen, maaliskuussa 1961, pidettiin tiedekunnan opiskelijoiden oman yhdistyksen perustava kokous. Nimekseen uusi yhdistys sai TY-Lex. Aluksi yhdistys jätettiin rekisteröimättä ja se liitettiin kerhona Turun Yliopiston Ylioppilaskunnan (TYY) alajärjestöksi.

TOIMINNAN MUOTOUTUMINEN

Yhdistyksen tarkoituksiksi määriteltiin keskinäinen yhteydenpito ja edunvalvonta. Aatteellisesti tärkeimmäksi tavoitteeksi nähtiin lujien siteiden luominen tiedekunnan opiskelijoiden välille ja yhdistää heidät kiinteästi Suomen muihin juristipiireihin. Tämä lie nee ollut tarpeen, koska uuteen tiedekuntaan ja sen opiskelijoihin kohdistui epäilyksiä monelta taholta. Helsingissä oli uuden tiedekunnan perustamiseen suhtauduttu nuivasti ja suhteiden luominen aloitettiin Codexista ja Pykälästä syksyllä 1961, jolloin Lexin edustaja osallistui yhdistysten vuosijuhliin. Pysyvän kanssakäymisen varmistamiseksi TY-Lexissä oli myös päätetty, että jokaisella Codexin ja Pykälän jäsenellä on oikeus olla läsnä TY-Lexin tilaisuuksissa. Samoin suhteiden luominen muihin pohjoismaisiin veljesjärjestöihin aloitettiin tuolloin. Pohjoismaisen yhteistyön ensimmäisiä hedelmiä oli Pohjoismaiset ylioppilaskäräjät, jotka pidettiin Paraisten Airistolla kesäkuussa 1962. TY-Lex osallistui Codexin ja Pykälän kanssa tapahtuman järjestelyihin ja varainkeräykseen ja myös itse käräjille. Pohjois-

maisista veljesjärjestöistä oli alkuun voimakkainta yhteistyö Tukholman yliopiston lainlukijoiden kanssa.

TY-Lex lähetti edustajansa myös Berliinissä lokakuussa 1962 pidettyyn kongressiin, jossa perustettiin Kansainvälinen Lainopin Ylioppilaiden Liitto. Turussa toimivista ainejärjestöistä vilkkainta kanssakäymistä harrastettiin Turun Lääketieteen Kandidaattiseuran kanssa.

Opiskelijajärjestöjen välisen yhteistoiminnan lisäksi TY-Lex ryhtyi luomaan pysyviä suhteita Suomen Lakimiesliiton ja Suomen Lakimiesyhdistys ry:n Turun paikallisosaston kanssa.

Alusta alkaen yhdistyksen yhdeksi tärkeimmistä tavoitteista otettiin jäsenten opintomateriaalin hankinnan helpottaminen. Tämän toteuttamiseksi TY-Lex perusti oman kirjjanvälityksensä, joka myi Lakimiesliiton ja Suomen Lakimiesyhdistyksen kustantamia kirjoja jäsenilleen reiluun alennukseen.

Myös suhteet tiedekuntaan toimivat alusta alkaen hyvin ja tiedekunta antoi kirjjanvälitystoimintaa varten pienen toimistotilan. Tämä toimisto oli

säännöllisesti avoinna. Yhteyttä tiedekuntaan piti erityisesti opintolautakunta, joka mm. laati ja antoi lausuntoja tenttijärjestyksistä. Vuonna 1962 otettiin myös käyttöön järjestelmä, jossa uudet opiskelijat saivat tutorikseen vanhemman opiskelijan. Tätä kutsuttiin TUTELA-järjestelmäksi (nimi johtuu latinankielisestä sanasta tutela, joka merkitsee holhoustointia).

TY-Lexin kokoukset ja muut tilaisuudet järjestettiin noihin aikoihin usein osakuntien tiloissa. Ensimmäisinä vuosina kokouksiin osallistuttiin ilmeisesti melko innokkaasti. Kokousten jälkeen järjestettiin välillä sitsit. Tuolloinkin ilmeni suurempaa aktiivisuutta sitsejä edeltäviä kellarikokouksia, kuin asiallisia luentosalikokouksia kohtaan.

TY-Lex osallistui myös ylioppilaspoliittikkaan. Kevään 1962 edustajistovaaleja varten TY-Lex liittyi medisiinarien ja dentistien vaaliliittoon. Vaaliliitto oli nimeltään MeDeLex. Liitto sai vaaleissa haltuunsa 11 edustajiston 40:stä paikasta. TY-Lexin jäsenistön äänestysprosentti oli tuolloin yli 90. Hyvä niin, sillä edustus ylioppilaskunnassa oli todella tärkeää, koska sitä kautta voitiin päästä osallisiksi ylioppilaskunnan jakamista avustuksista, jotka vielä tuohon aikaan useimmiten jaettiin osakuntatoimintaan.

TY-LEXIN MERKKI JA TEMPAUS

TY-Lexin merkin suunnittelu otti oman aikansa. Ensin ajateltiin merkki muodostaa ylioppilaskunnan siipisoihdusta ja jostakin siihen liitettävästä lainopillisesta tunnusmerkistä. Kun tällaisen merkin erottuminen muiden ainejärjestöjen soihtuaiheisista merkeistä ei ollut kyllin varmaa, oli keksittävä uusi aihe. Seuraavaksi mietittiin oikeuden miekkaa, joka kuvastaisi Salomonin oikeudenmukaista tuomiota. Koska suhteita helsinkiläisiin kuitenkin haluttiin vahvistaa, haluttiin pykäläkin mukaan merkkiin. Lopulta päätettiin soihtuaihe vaihtaa pykälään ja miekkaan. Merkkiasiaa pohtivassa toimi-

kunnassa oli ehdotettu myös pulloon hukkuvaa pykälää.. Tämä ehdotus ei ollut saanut kannatusta.

Miekka-aiheisesta merkistä pyydettiin seuraavaksi luonnoksia ja mallikappaleita turkulaisista kultasepäliikkeistä. Kun tämä oli tehty, saatiin uusi idea. Nuija, joka kuvasti oikeuden puheenjohtajan asetta epäjärjestyksestä vastaan, tuli valituksi. Vuoden 1963 Välipuhe-lehdessä on pykälän huipulle kiinnitetty nuija, mutta jo saman vuoden seuraavassa Välipuheessa kannessa on nykyinen oikeuden vaaka, jonka rungon muodostaa pykälä-merkki. Tämä merkki on säilynyt Lex ry:n merkinä näihin päiviin saakka.

Luennoilta

TY-Lexin pääasiallisia tulonlähteitä 60-luvun alkupuolella olivat jäsenmaksut (ainakin vuonna 1964 kolme markkaa jäseneltä), TYY:n avustus ja kirjanvälitystoiminnan tuotto. Näistä kertynyt summa ei ollut suuri ja niinpä yhdistys kärsi jatkuvasta rahapula. Lisäksi koettiin tarpeelliseksi tehdä TY-Lex tunnetuksi myös yliopiston ulkopuolella. Päätettiin järjestää jonkinlainen tempaus, joka voisi paitisi tehdä lainlukijoita tunnetummiksi kotikaupungissaan, myös tuottaa hie-man tuloja yhdistyksen kassaan.

Näissä merkeissä ryhdyttiin yhteistoi- mintaan Liikenneministeriön tapaturma- ja liikennekasvatusjaoston, eli TALJAN kanssa. Kahtena keväänä järjestettiin paljon julkisuutta saaneet liikennetempaukset. Ensimmäisenä keväänä järjestettiin kulkue, aihee-

naan liikenneonnettomuudet. Kulkue huipentui kauppatorille, missä pudottaa rysäytettiin henkilöauto korkean nosturin nokasta kauppatorin pintaan. Seuraavana vuonna järjestettiin liikenneturvallisuuskilpailu ja maallattiin suojeiteita.

LEX RY

Vuonna 1965 TY-Lex rekisteröitiin ja yhdistys sai uuden nimen, Lex ry. Yksi käytännön syy tähän oli se, että Turussa oli siihen aikaan Tyleks niminen vaatetusliike, johon TY-Lex usein sekoitettiin. Ainakin kerran oli väärä laskukin saapunut TY-Lexille.

Lexin suunta oli selvillä jo varhain

Lexin hallituksen jäsenten nykyistä muistuttavat määrä ja tehtävät muotoutuivat vuonna 1968, jolloin sääntömuutoksen kautta saatiin yhdistykselle palkallinen, puolipäivätoiminen pääsihteeri ja vakituinen toimikuntaorganisaatio. Siihen asti toiminta oli ollut hyvin hallituskeskeistä ja muutoksen jälkeen asioiden hoitaminen jaettiin hallituksen, pääsihteerin ja toimikuntien kesken.

Samaiseen vuoteen 1968 mennessä Lex ry myös saanut lähettää edustajansa ensimmäisenä opinto-suuntayhdistyksenä tiedekunnan kokouksiin, joissa käsiteltiin opiskelijoita läheisesti koskevia aiheita. Tässä oli suurena apuna ollut tiedekunnassa toimivien entisten Lex-ak-

tiivien myötävaikutus ja professorien suojea suhtautumistapa.

JULKAISUJA

Välipuhe oli nykyisen Lexpressin edeltäjä. Välipuheessa oli sekä oikeustiedettä koskevia kirjoituksia, että myös kevyempää ainesta. Vuonna 1966, Lexin 5-vuotisjuhlien yhteydessä julkaistiin erityinen juhlanumero, jossa oli mm. presidentti Kekkonen haastattelu. Välipuheessa vuonna 1968 todettiin lehden tarkoituksena alusta alkaen olleen avartaa opiskelijoiden näkemystä sekä herättää keskustelua ajankohtaisista ongelmista. Samalla todettiin, että Välipuhe on Turun yliopistossa oikeustiedettä opiskelevien foorumi, jossa he saavat ilmaista asiallisen kantansa. Juuri samantapaista määritelmään käytetään nykyisestä Lexpressistä, joka on "foorumi ajatuksille".

Vuonna 1967 ryhdyttiin monistamaan Totuusvakuutus-nimistä tiedonantolehteä. Sen sisältönä oli opintoasioita koskevaa opastusta sekä informaatiota eri tilaisuuksista.

KERHOHUONESTO

Toimintansa alusta TY-Lexissä ja sittemmin Lexissä kaivattiin omaa toimitalaa. Alkuvuosina oli tyydyttävä yliopistolta saatuun pieneen toimistohuoneeseen, sillä nuoren yhdistyksen varat eivät sen paremmin tilan vuokraamiseen kuin ostamiseenkaan. Vuonna 1966 asetettiin toimikunta, jonka tehtävänä oli käsitellä huoneistokysymystä. Toimikunnan työn tuloksena Lex vuokrasi lääninhallitukselta huoneiston osoitteesta Henrikinkatu 10. Kysymyksessä on edelleen olemassa oleva keltainen kaareva rakennus Tuomiokirkon takana. Tilaa oli käytössä 190m² kolmessa huoneessa. Tähän huoneistoon tuli mm. kirjasto, jossa oli lukumahdollisuus arkisin klo 9-18 ja lauantaisin klo 9-15. Samoin siellä toimi kirjanvälitys.

Lähde: Lex ry 30 vuotta (1991)

